

Finansreglement Bodø kommune vedtatt av Bodø bystyret 13.06.2024

Innhold

Kapitel 1. Hjemmel	2
Kapitel 2. Formål og virkeområde	2
Kapitel 3. Risikoprofil	2
Kapitel 4. Risiko og forklaringer	2
Kapitel 5. Rammer for risiko	3
Kapitel 6. Plassering av ledig likviditet som disponeres innenfor årsbudsjettperioden (plassering under 1 år)	4
Kapitel 7. Gjeldsporteføljen	5
Kapitel 8. Plassering av langsiktige finansielle aktiva som forvaltes atskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål (plasseringer over 1 år)	6
Kapitel 9. Krav til avkastning	6
Kapitel 10. Etske regler	6
Kapitel 11. Fullmakter til kommunedirektør	7
Kapitel 12. Rapportering og kontroll	7
Kapitel 13. Kvalitetssikring og håndtering av avvik	8
Kapitel 14. Revidering	8

Kapitel 1. Hjemmel

Reglement er vedtatt med hjemmel i Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven) av 22. juni 2015 §14-2 bokstav e, og bestemmelsene i §14-3, med tilhørende Forskrift om kommuners og fylkeskommuners garantier og finans- og gjeldsforvaltning, FOR-18.11.2019. nr. 1520.

Kapitel 2. Formål og virkeområde

Finansforvaltningen omfatter kommunens likviditet, langsiktige finansielle aktiva og gjeld.

Formålet med finansforvaltningen er å sikre at kommunenes verdier ivaretas på slik måte at kommunen kan levere gode tjenester til innbyggerne. Kommunen skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall. Dette oppnås ved at:

- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader

Finansreglement gjelder for kommunen og kommunale foretak. Selvstendige selskaper som aksjeselskaper og interkommunale selskaper fastsetter sine egne regler.

Kapitel 3. Risikoprofil

Kommunens finansportefølje skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid med en akseptabel risiko.

I avveining mellom økt avkastning og redusert risiko foretrekkes redusert risiko.

Kapitel 4. Risiko og forklaringer

Kredittrisiko

Risiko for tap som følge av at låntaker eller motparten i en kontrakt unnlater å innfri sin forpliktelse.

Bodø kommune skal ta lav kredittrisiko.

Likviditetsrisiko

Risiko for at eiendeler ikke kan omsettes nær markedsverdi i løpet av en avgrenset tidsperiode.

Bodø kommune skal ta lav risiko slik at det er lett å selge den plasseringen kommunen har investert i.

Renterisiko

Risiko for endring av verdien på eiendeler, gjeld og egenkapital som følge av renteendringer.

Bodø kommune skal ta moderat risiko.

Valutarisiko

Risiko for endring av verdien på eiendeler, gjeld og egenkapital som følge av endringer i valutakurser.

Bodø kommune skal ikke ta valutarisiko utover plasseringer i utenlandske rente- og aksjefond.

Valutarisiko bør være definert i fondets mandat.

Aksjerisiko

Risiko i aksjemarkedet eller det aktuelle investeringsobjekt vil stige eller falle – både på kort eller lang sikt.

Bodø kommune skal ta moderat risiko og aksjeplassering skal være i aksjefond eller likvide børsnoterte enkeltaksje innenfor den definerte maksimalramme.

Kapitel 5. Rammer for risiko

Kommunens finansforvaltning skal drives slik at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko. For å gruppere aktiva etter en skala fra lav til høy risiko hvor det ligger en implisitt antagelse om kreditt, markeds og likviditetsrisiko, brukes det følgende inndeling i risikoklasser:

Risikoklasse 0: svært liten risiko (i praksis likviditetsrisiko)

Kjøp av egne obligasjoner

Utsettelse av låneopptak

Risikoklasse 1: tilnærmet ingen risiko

Obligasjoner/sertifikater utstedt av eller garantert av Den norske stat

Foretak med statsgaranti innenfor OECD

Konsesjonsgitte penge- og obligasjonsfond som plasserer sine midler innenfor denne risikoklasse

Obligasjoner/sertifikater utstedt av eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner

Risikoklasse 2: liten risiko

Omsettelige verdipapirer utstedt av eller garantert av konsesjonsbanker som har forvaltningskapital over 50 mrd. og som fyller myndighetenes krav til kapitaldekning

Bankinnskudd hos konsesjonsgitte banker med en forvaltningskapital over 10 mrd. som fyller myndighetenes krav om kapitaldekning

Konsesjonsgitte penge- og obligasjonsfond som plasserer sine midler innenfor denne risikoklasse

Risikoklasse 3: liten risiko

Omsettelige verdipapirer utstedt av norske kredittforetak som etter sine vedtekter bare yter lån mot pant i fast eiendom eller tilsvarende sikkerhet, eller

verdipapirer som er garantert av disse, dersom kredittselskapene har en forvaltningskapital over 50 mrd. og fyller myndighetenes krav til kapitaldekning Konesjonsgitte penge og obligasjonsfond som plasserer sine midler innenfor ovenstående risikoklasse og risikogrupper

Risikoklasse 4: akseptabel risiko

Omsettelige obligasjoner utstedt av børsnoterte aksjeselskaper som har en egenkapital på minst 3 mrd., eller som har en kapitalisert verdi på minst 50 mrd. og som har en egenkapital som utgjør minst 30 % av total kapital (iht. siste regnskapsrapport).

Konesjonsgitte penge og obligasjonsfond som plasserer midler innenfor ovenstående risikoklasse og grupper.

Aksjeindekserte obligasjoner

Risikoklasse 5: høy risiko

Aksjefond

Ansvarlige lån

Hedgefond

Grunnfondsbevis

Risikoklasse 6: meget høy risiko

Enkelt aksje i børsnoterte selskaper

Kapitel 6. Plassering av ledig likviditet som disponeres innenfor årsbudsjettperioden (plassering under 1 år)

6.1 *Definisjoner og begrensninger*

Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål omfatter:

- Løpende inntekter som skal dekke løpende utgifter
- Midler på disposisjonsfond og ubundet investeringsfond
- Ubrukte øremerkede drifts- og investeringstilskudd
- Midler på selvkostfond
- Midler på bundne fond hvor det er krav om at midlene skal være disponible
- Ubrukte lånemidler

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet. Kommunedirektøren gis fullmakt til å plassere slike midler i bankinnskudd og pengemarkedsfond. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner.

6.2 *Rammeavtaler for banktjenester*

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum kredittrating A- fra ratingfirma godkjent av finanstillsynet. Kommunens driftslikviditet skal som hovedregel plasseres i kommunens hovedbank.

6.3 *Kommunens likviditet skal plasseres etter følgende retningslinjer:*

Grense for

<i>Risikoklasse</i>	<i>Samlet beløp</i>	<i>Max. andel i enkelt fond</i>	<i>Enkeltinnskudd</i>
1	<i>ingen</i>	5 %	<i>ingen</i>
2	<i>Maks. 50%</i>	5 %	<i>søkes minimert</i>
3	<i>Maks. 30%</i>	5 %	<i>Maks. 100 mill.</i>
4	<i>Maks. 10%</i>	5 %	<i>Maks. 50 mill.</i>
5	<i>Maks. 5%</i>	5 %	<i>Maks. 15 mill.</i>
6	<i>Maks. 5%</i>	5 %	<i>Maks. 5 mill.</i>

Grense for enkeltinnskudd gjelder ved plasseringstidspunkt

- 6.4 Grense for risikoklasse 5 og 6 er retningsgivende. Alle plasseringer innenfor disse risikoklasser med unntak av aksjefond skal forelegges politisk behandling.
- 6.5 Fordelingen av midler etter ovennevnte retningslinje skal kunne vurderes i forhold til et gjennomsnitt av kommunens overskuddslikviditet inntil 12 måneder om gangen. Dersom det er usikkert til at likviditeten skal bli vedvarende strammere, plikter kommunedirektøren å foreta innløsning av plasseringer i nødvendig utstrekning uten unødig forsinkelser.
- 6.6 Langsiktig ratingskrav: Minimum ratingskrav for kommunens plasseringer settes til BBB. Ratingen skal være foretatt av anerkjente ratingbyråer godkjent av finanstilsynet.
- 6.7 Kommunen skal spre sine innskudd på minst to norske banker.
- 6.8 For å sikre risikospredning skal plasseringer hos en enkel debitor, med unntak av kommunens hovedbankforbindelse, ikke overstige 20 % av samlet likviditet, unntatt er verdipapirer utstedt av- eller garantert av Den norske stat
- 6.9 Ved plassering av penger i andre porteføljer skal den finansielle risiko være lav.
- 6.10 Lån til årets investeringer kan plasseres kortsiktig, innenfor det aktuelle regnskapsår.

Kapitel 7. Gjeldsporteføljen

- 7.1 Lån skal tas opp iht. vedlagte rutiner for låneopptak og i velrenommerte finansinstitusjoner, som tilbyr gunstige betingelser, og som har en soliditet som gir grunnlag for å kunne stå ved lånetilbudet i den avtalte periode.
- 7.2 Kommunen skal stå fritt til å inngå låneavtaler med et bredt spekter av tilbyder inkludert lån i eget navn (obligasjonslån), slik at markedets gunstigste tilbud til enhver tid kan benyttes. Dette skal også gjenspeiles i rett til å si opp låneavtalen dersom lånevilkår i en låneinstitusjon endres negativt over tid.
- 7.3 Det skal velges billigste tilbud innenfor de krav som er definert i reglementet.
- 7.4 Renteutviklingen skal kontinuerlig overvåkes for å vurdere binding eller refinansiering av lån.
- 7.5 Gjeldsporteføljen skal bestå av et mindre antall lån.
- 7.6 Rentebindingsperioder skal variere innenfor 10 års bindingstid for å jevne ut risiko for uheldige endringer i rentenivå.
- 7.7 Finansiell leasing skal behandles som ordinært låneopptak.
- 7.8 Kommunen kan ta opp obligasjons- og sertifikatlån i finansinstitusjoner som oppfyller krav beskrevet i kapittel 7.1. Det er en forutsetning at dette ikke øker kommunens risiko.

- 7.9 Kommunen kan ta opp lån med avdrag (avdragslån) og uten avdrag (bulletlån). Det er en forutsetning at dette ikke øker kommunens risiko.

Kapitel 8. Plassering av langsiktige finansielle aktiva som forvaltes atskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål (plasseringer over 1 år)

Langsiktig likviditet defineres som det kronebeløp kommunen har i ubundne fond pr 1. januar enkelte år. Bystyret kan gjennom årlige budsjett og økonomiplaner begrense tilgang til langsiktig likviditet.

Dersom forhold for øvrig tilsier at kommunen har større evne til å tåle svingninger i finansavkastning kan det plasseres mer enn det beløp kommunen har i ubundne fond. Elementer som kan indikerer større evne til å tåle finansiell risiko er historisk likviditet og utviklingen i kommunens totale likvide beholdning de siste 3 år eller et positivt utfall av en stresstest etter Kredittilsynets mal.

Kapitel 9. Krav til avkastning

Finansforvaltning av likviditet skal vurderes opp mot rentebetingelse på innskudd i kommunens hovedbankforbindelse. Måler er å oppnå meravkastning utover rente ved bankinnskudd.

Alle plasseringer innenfor langsiktig finansielle aktiva skal forelegges politisk behandling, og bystyret vil vedta avkastningsmål for hvert konkret tilfelle.

Kapitel 10. Etiske regler

- 10.1 Bodø kommune skal ikke investere i selskap som direkte eller indirekte bidrar til at andre virksomheter eller enkeltpersoner handler i strid med grunnleggende internasjonale konvensjoner og strafferett innenfor område: menneskerettigheter og folkeretten for øvrig, herunder barns rettigheter, faglige rettigheter, miljø, antikorrupsjon, våpen, krig og konflikt.
- 10.2 Bodø kommune har nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter. Innbyggerne skal være trygg på at kommunen ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser, rettferdig utøvelse av lokal myndighet og pålitelig forvaltning av kommunens ressurser. Åpenhet og refleksjon skal bidra til etisk forsvarlige holdninger og handlinger.
- 10.3 Bodø kommune skal ikke gjennomføre egne analyser av selskaper for å sikre at kriterier i punkt 10.1 er oppfylt, men støtte seg på tilgjengelig dokumentasjon fra anerkjente nasjonale og internasjonale analysefirma eller andre uavhengige vurderinger. Dersom et selskap som kommunen har investert i, etter

kommunedirektørens nærmere vurdering, bryter med kommunens kriterier, skal midlene trekkes ut av angjeldende plassering.

- 10.4 Ved plassering i aksjefond skal fondet skriftlig bekrefte at kommunens regler blir fulgt i fondets plasseringsstrategi.

Kapitel 11. Fullmakter til kommunedirektør

Kommunedirektør skal ivareta sine fullmakter på en slik måte at det til enhver tid gjennomføres beslutninger som er kvalitetssikret ved at innhenting av tilbud/alternativer, vurderinger og endelig beslutning alltid gjennomgås av minimum 2 personer. Kommunestyret gir kommunedirektøren følgende fullmakter innenfor de rammer som er satt i dette reglement:

- 11.1 Opptak av lån (gjelder også refinansiering og sammenslåing av lån)
 - 11.1.1 Velge tidspunkt for låneopptak, låneinstitusjon, avdragstid og rentebetingelser
 - 11.1.2 Fastsette rentebindingstid og fastlegge ny rentebinding ved utløp av tidligere rentebindingsperioder, herunder å inngå rentebytteavtaler
 - 11.1.3 Refinansiere lån
 - 11.1.4 Undertegne lånepapirer
- 11.2 Plassering av ledig kortsiktig likviditet
 - 11.2.1 Beslutning om plassering
 - 11.2.2 Velge finansinstitusjon
 - 11.2.3 Forhandle og bestemme vilkår for plassering
 - 11.2.4 Bestemme sammensetningen av plasseringen

Kommunedirektøren skal utarbeide nødvendige rutiner som sikrer at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med dette reglementet, i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomireglement, i henhold til gjeldenes lov og forskrift, samt rutiner for å avdekke eventuelle avvik.

Kapitel 12. Rapportering og kontroll

- 12.1 Formål med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinje som er fastsatt.

- 12.2 Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- Plasseringer
 - Sammensetning av aktiva
 - Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
 - Vesentlige markedsendringer
 - Endringer i risikoeksponering
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser

➤ Gjeld

- Sammensetning av gjeld
- Løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder.
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

12.3 Kommunedirektør skal for hver tertial og etter årets utgang legge fram rapporter for formannskapet og bystyret.”

12.4 I forbindelse med årsrapporteringen skal kommunerevisor i egenskap av uavhengig kompetanse rapportere til kommunestyret om finansforvaltningen skjer i henhold til fastlagt reglement.

Kapitel 13. Kvalitetssikring og håndtering av avvik

13.1 *Kvalitetssikring*

Kommunestyret skal påse at en uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer finansreglementet samt om rutiner for finansforvaltningen følges. Kommunedirektør delegeres ansvaret for at slike vurderinger innhentes eksternt eller gjennom Salten kommunerevisjon.

13.2 *Håndtering av avvik*

Finansreglementet er utformet slik at det skal kunne utøves både i gode og dårlige økonomiske tider. Kommunen skal til enhver tid ha rutiner for å sikre at reglementet utøves i tråd med gjeldende lov og forskrift. Dersom det skulle oppstå en situasjon der finansforvaltningen bryter de rammer og begrensninger som er fastsatt i finansreglementet skal følgende rutiner følges:

- Kommunedirektør skal orientere kommunestyret så snart som mulig om årsak og konsekvens
- Kommunedirektør skal foreslå for politikerne korrigerende tiltak

Kapitel 14. Revidering

Dette dokument vil til enhver tid være gjenstand for revidering. Slik revisjon skal godkjennes av Bystyret.